

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על-ידי
צעירי אגודת חב"ד – המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונב

יש חדש

הילולת בעל התניא

ביום חמישי, כ"ד בטבת, יחול יום ההילולא של רבנו זקן, בעל התניא ושולחן ערוך, רבי שניאור-זלמן מלאדי, מייסד חסידות חב"ד, שנסתלק בשנת תקע"ג. לרגל יום זכאי זה יהיו במרכזי חב"ד בארץ התוועדויות חסידיות. בהתוועדויות ילמדו המשתתפים מתורתו של בעל ההילולא, ויחזקו את הלבבות ללכת בדרכיו ולשמור את הוראותיו ותקנותיו.

ההלכה היומית

ביום שישי השבוע יפתח המחזור הארבעה עשר בהלכה יומית. ארגון קביעותא מכריז על פרוייקט מבחנים חודשי, ובין הנבחנים יוגרלו פרסים. שיעור בהלכה היומית אפשר לשמוע בכל עת בקול הדף. השיעור אורך כ־10 דקות. טל' 0722-640000 או מטלפון נייד 057-3146000.

אוצר ניגונים

גל-סטאר מגישים מארז ובו חמישה תקליטורים של ניגוני חב"ד. מיטב ניגוני השמחה והדבקות בביצוע מוזיקלי של יוסי דיין. טל' 1-700-704120.

גרף חדש

מיכאל בבר הפיק גרף צבעוני המציג את הדורות והתקופות מימי האבות ועד סוף ימי הבית השני. כלייזר לתלמיד ולמורה. טל' 050-7956179.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
4:32	5:04	5:32	4:47
5:36	6:09	6:27	5:46

289 בתי חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 973-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

שלום עושים עם יהודים

מדוע רוב העם מניח לקיצונים לטלטל את כולנו מוויכוח לסערה ומעימות להתנגשות? איפה כל שוחרי השלום ואוהבי האדם?

הזמרים פריד וקליינשטיין מוכיחים שאפשר להתאחד (צילום: מנדי הכטמן)

קיצוניים בכל הקשור לחזית הפנימית. כאן אסור לעשות שום ויתור, אפילו הקל שבקלים, ואין להתפשר אפילו על דקויות, ועל כל עניין פשוט חייבים להרעיש את אמות הסיפים.

פשוט לשבת ולדבר

אי אפשר להבין את השאננות של ראשי הציבור לנוכח ההידרדרות החמורה. מדוע אינם מתעשתים ואינם משקיעים את כל כוחם ומרצם במאמץ להביא שלום בתוכנו פנימה?! מדוע רוב העם מניח לקיצונים לטלטל את כולנו מוויכוח לסערה ומעימות להתנגשות? איפה שוחרי השלום ואוהבי האדם, שמוכנים לנסוע לעזה ולקהיר, אבל נרתעים מקפיצה קטנה לירושלים ולבני ברק?!

שוחרי השלום, המבקשים להבטיח לילדיהם חיי שלוה ושקט, שוכחים שהאסונות הגדולים ביותר פקדו אותנו דווקא בגלל התפוררות פנימית. לולא שנאת החינם ופירוד הלבבות בימי הבית השני, היינו עומדים אפילו מול האימפריה הרומאית. החורבן בא משום שאנחנו במו ידינו פוררנו את עצמנו והחלשנו את כוחנו.

חייבת לקום תנועת שלום גדולה, שבה יהיו שותפים כל שוחרי השלום האמיתיים, כדי לעשות קודם-כול שלום בבית. זאת יהיה אפשר להשיג גם בלי לחץ של הקוורטט, בלי להרוס מאוזנים ובלי להקפיא שום בנייה. צריך רק לשבת ולדבר.

מה מדאיג אתכם יותר, האיום האיראני, הסכסוך עם הערבים, או הקרע הפנימי בין חלקי העם היהודי? סקרים הוכיחו שהציבור הרחב מודאג מהאיום החיצוני פחות מהקרע הפנימי. רוב הציבור חושש מאוד מהמתרחקות הגוואה בין הקבוצות שבתוכנו, שעלולה לגרום להתפוררות העם ואף חלילה למלחמת אחים.

חשש זה משותף לימניים ולשמאלנים, לדתיים וללא דתיים, לאשכנזים ולספרדים, לעולים ולוותיקים. הכול מסכימים כי הגבחת חומות האיבה בין חלקי העם היא הסכנה החמורה ביותר העומדת לפנינו.

היונים נהפכים לניצים

אך מה קורה בפועל? מול הסכנה החמורה פחות מושקעים מאמצים אדירים, בניסיון להשיג שלום ולהפחית את האיבה. יש המוכנים לוותר על לב ליבה של ארצנו, לקרוע נתחים מארץ התנ"ך, ובלבד להשיג שלום עם הערבים. הם אומרים ושרים וחולמים שלום. הם מוכנים לשבת ולשוחח עם מחבלים שידיהם מגואלות בדם נשים וילדים, למען המטרה הנעלה של השלום.

בהבשעה, מול הסכנה החמורה והגדולה יותר, של המלחמה הפנימית, הננו עדים לחרחור מלחמה, לליבוי יצרים, להחרפת ההתבטאויות ולצחצוח חרבות. כל הסמאות והמילים היפות על שלום נעלמות לגמרי בכל הקשור לבית פנימה.

כאשר יו"ר הרשות הפלסטינית נועד ומצטלם עם רוצחת של גער תמים, אומרים אצלנו שצריך להוסיף ולדבר שלום, כי שלום עושים עם אויבים; אבל כאשר יהודי חרדי עושה מעשה קיצוני, פוצחת כל המקהלה בהסתה מתוזמנת נגד כל הציבור החרדי.

מי שדוגלים בפשרה עם הערבים, ודוחים בהינף יד את האזהרות מפני כניעה לוותרים העלולים לגרום לחצים לעוד ויתורים - נעשים ניצים

המעלה שבהעלאת הרע

זו המעלה שבספר שמות על ספר בראשית, שבו מתחיל עניין התשובה. מהותה של עבודת התשובה איננה מחיקת החטא בלבד, אלא הפיכת הרע עצמו לטוב, והפיכת הזדונות עצמן לזכויות. לכן גדולה מעלת בעלייתשובה ממעלת צדיקים גמורים.

עלייה מתוך הגלות

זוהי בכלל העלייה שנוצרה על-ידי גלות מצרים, שבניישראל תיקנו בה גם את הדברים השליילים והעלו אותם לקדושה. העלייה הזאת, שבאה אחרי הירידה, היא עלייה גבוהה ביותר, בבחינת "וכאשר יענו אותו, כן ירבה וכן יפרוץ".

גם על-ידי הגלות הנוכחית הופכים את הרע ומתקנים את הדברים התחתונים ביותר, ודווקא על-ידי זה זוכים לגילוי פנימיות התורה שתתגלה בגאולה האמיתית והשלמה, תיכף ומיד ממש.

(תורת מנחם כרך כז, עמ' 279)

ששמעו יתפרסם. לוי ויהודה - מי שמתחבר לאנשי מעשה כדי שידרו לו וישבחו אותו.

הפירוש הזה מנוגד לכאורה לפירושו של המדרש, ששמות השבטים מבטאים את מעלותיהם של בניישראל. גם בתורת החסידות מבואר ששמות השבטים מייצגים עניינים רוחניים נעלים: ראובן - ראייה באלקות, המביאה לידי אהבת ה'. שמעון - שמיעה על אלוקות, המביאה לידי יראה. לוי - ירדת האור האלוקי מלמעלה למטה. יהודה - הודיה והתבטלות. ואילו לפי פירוש הבעש"ט שמות השבטים מבטאים את מידת הגאווה, שהיא מקור המידות הרעות!

מעלת התשובה

אלא שפירושו של הבעש"ט מבטא את העלייה שחוללו בניישראל ברע עצמו. לפי פירוש המדרש, בניישראל עלו ממצרים עם ענייני הקדושה שאיתם ירדו לשם, אולם את החסרונות שאיראו במצרים. הבעש"ט מפרש פירוש עמוק יותר, שבניישראל העלו ותיקנו גם את ענייני הרע שהיו במצרים.

בספר בראשית קראנו על הירידה של יעקב ובניו למצרים. שם גם פורטו שמותיהם. אולם ספר שמות מתחיל בפסוק: "ואלה שמות בניישראל הבאים מצרימה", והתורה שוב מפרטת את שמות שבטי ישראל. אומר על כך המדרש, שהדבר מלמדנו שבאותם שמות שבניישראל ירדו למצרים, באותם שמות גם עלו משם, שכן הם לא שינו את שמותיהם.

בפנימיות הדברים יש לומר, שבחזרה על השמות התורה מלמדת אותנו שבניישראל העלו ממצרים את "ראובן ושמעון". כלומר, בספר בראשית התורה מספרת על "ראובן ושמעון" כפי שהם יורדים למצרים, ואילו כאן מדובר על דרגה אחרת של "ראובן ושמעון", דרגה שאותה לוקחים ממצרים ומעלים אותה למעלה.

שמות השבטים

יש פירוש של הבעש"ט בעניין שמות השבטים, שהם מייצגים דברים שליילים הקיימים בסטרא-אחרא. ראובן פירושו - "ראו שאני בן". שמעון - אדם שעושה דבר טוב כדי

אמרת השבוע

להושיט יד

ראשי קהילת לובלין התכנסו לדון בעניין שהיה בו משום הצלת נפשות. במהלך הדיון אמרו המשתתפים שאין הם רואים יכולת לפעול בעניין בכוחותיהם הדלים.

ישב שם רבי מאיר שפירא, ראש ישיבת 'חכמי לובלין', ואמר: "התורה מספרת כי כאשר בת פרעה ראתה את התיבה של משה שטה ביאור, הושיטה את ידה לעברה, והקב"ה עשה נס וידה נתארכה עד שהגיעה אל התיבה. ולכאורה, מה חשבה בת פרעה כשהושיטה את ידה לעבר התיבה המרוחקת ממנה?"

"אלא בזה התורה מלמדת אותנו שמחובתנו להושיט את היד ולעשות ככל התלוי בנו, גם אם המטרה נראית רחוקה מהישג ידנו. כאשר אנחנו נעשה את שלנו, הקב"ה יעשה את שלו".

פתגם חסידי

"אנשי כנסת הגדולה ביטלו את התאוה לעבודה זרה ותמורתה קיבלנו תאוה לממון; ואינני יודע אם זו הייתה 'עסקה' מוצלחת כל-כך" (רבי שניאורזלמן מלאדי)

לידת משה | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

סימני נערות

"וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי (שמות ב,א). אימו של משה, יוכבד, הייתה אז בת מאה ושלושים שנה, והפסוק קורא לה "בת לוי", משום שנולדה בה סימני נערות.

(סוטה יא)

מעל הטבע

משה נולד בדרך על-טבעית, כי כדי שיוכל להוציא את בניישראל ממצרים, מקום שביטא את תוקף הטבע, עד כדי פולחן אליו - היה עליו להיות מעל חוקי הטבע. על דרך מאמר חז"ל (ברכות ה) "אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים".

(ליקוטי שיחות)

שני פירושים

"ותרא אותו כי טוב הוא" (שמות ב,ד). יש אומרים שנולד מהול, וחכמים אומרים שנתמלא הבית כולו אור.

(סוטה יב)

שלמות של מנהיג

כל מנהיג בישראל יש לו מעלות המבטאות את שלמותו העצמית, ומעלות המבטאות את שלמותו כמנהיג. במשה נראו שני הדברים מיד עם לידתו: לידתו מהול רומזת לשלמותו

העצמית, ואילו זה שנתמלא הבית כולו אור רומז על שלמותו כמנהיג, המביא אור ושפע רוחני לבית ישראל כולו.

(ליקוטי שיחות)

שכר גומלי חסדים

"ותקרא שמו משה... כי מן המים משיתיהו" (שמות ב,י). מכאן אתה למד שכרם של גומלי חסדים. אף-על-פי שהרבה שמות היו לו למשה, לא נקבע לו שם בכל התורה אלא כמו שקראתו בתיה בת פרעה, ואף הקב"ה לא קראו בשם אחר.

(שמות רבה)

גואל בכל בית

"וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי" (שמות ב,א). הפסוק לא הזכיר כאן את שמות הוריו של משה, כדי ללמדנו שבכל בית יהודי הגון יכול להיוולד גואל ישראל.

(עיטורי תורה)

מהי דרך ההצלה

"וַיִּמְצָא אֶחָד מֵאֲחֵי מֶלֶךְ מִצְרָיִם יֶלֶד מִיִּשְׂרָאֵל וְהֵבִיאוֹ אֵלָיו וַיִּסְתְּרוֹ בְּתֵבָה וַיִּתֵּן אֹתָהּ בְּעֵמֶק סוּף" (שמות ב,ד). סמוכה ובטוחה הייתה מרים הנביאה כי לא יאונה לצדיק כל רע, וכי הקב"ה יצילהו מן הסכנה, אך לא ידעה באיזו דרך תבוא ההצלה.

(החפץ חיים)

מלחמה שמימית

חייליו של נפוליון שעטו בדהרה אל תוך רוסיה, בטוחים בניצחונם. מולם נלחמו בחירוף־נפש צבאותיו של אלכסנדר הראשון, הצאר הרוסי, בניסיון להדוף את האוייב, אך ללא הצלחה.

בשרשרת מלחמות עקובות מדם הצליח נפוליון להפיה תקוות חדשות בלב מיליוני בני־אדם, ולהביא עמו בשורה על עידן חדש. הוא הבטיח חיים נטולי עול ודאגות, וכלכלה מפותחת ומשגשגת.

יהודים רבים האמינו בכך, ואף היו כמה מצדיקי הדור שרצו בטובתם של ישראל, ולכן קיוו והתפללו להצלחת נפוליון. אולם אדמו"ר הזקן, רבי שניאור־זלמן מלאדי, בעל התניא והשולחן־ערוך, חרד מפני נפוליון והתפלל לניצחונה של רוסיה.

במכתב לאחד מחסידיו הוא כותב, כי בראש־השנה תקע"ב (1811) הראו לו מן השמים, כי אף שניצחונו של נפוליון אכן יביא טובה חומרית ליהודים, טמונה בו סכנה רוחנית גדולה, שתרחיק את ליבם מאביהם שבשמים. לעומת זה, ניצחונה של מלכות רוסיה לא ייטיב עמם בגשמיות, אולם מצבם הרוחני יתעלה ויתחזק.

למקורביו ניבא הרבי במפורש את מפלתו של נפוליון, וראה בו את שליח הרוע, אך הוא גם רמז להם את הסתלקותו־שלו מן העולם באותה עת.

אדמו"ר הזקן לא הסתפק בהבעת דעתו בלבד אלא גם נקט פעולות ממשיות. באיגרותיו ליהודי הקהילות במדינה ביקש לסייע למלחמתה של רוסיה, וקרא להם שלא להתרשם מניצחונותיו הזמניים של נפוליון. הרוסים דאגו להביא לידיעתו פרטים על מהלכי המלחמה. לא רחק היום והרוסים הודיעו לרבי כי צבא נפוליון מתקרב אל העיר לאדי שבה התגורר, וכי עליו להימלט ממנה.

בשישים עגלות יצאו הרבי ובני משפחתו מלאדי, בלוויית חסידים רבים, והחלו במסע ארוך ומייגע. משמר של חיילי רוסיה ליווה אותם. הללו יעצו לרבי לנוע במסלול מסוים, אולם הרבי הורה להתקדם ולעבור את נהר הדנייפר מהר ככל האפשר אל העיר קרסנא, אזור שעדיין היה בשליטת הרוסים.

השיירה הספיקה לעבור מרחק הגון

קולות צבאו של נפוליון העולים מן הצד השני. בעוד העגלונים מדחירים את הסוסים כדי לחצות במהירות את נהר הדנייפר, עטו חיילי נפוליון על העיר, ואחריהם נכנס נפוליון עצמו, עם שומרי ראשו, רכובים על סוסים אבירים.

נפוליון ידע היטב על תמיכתו התקיפה של אדמו"ר הזקן בצאר הרוסי, וגם על פעולותיו להכשלת צבאו, ועליכן ראה בו אויב מושבע. הוא שעט בדהרה היישר לעבר ביתו, בתקווה לתפוס שם מישהו, ומה רבה הייתה אכזבתו כשנוכח כי הבית עולה בלהבות.

נפוליון צעק אל חייליו כי יכבו את האש, אולם כל מאמציהם עלו בתוהו, כי לא הצליחו להתגבר על האש העזה והעשן הכבד. נפוליון סבב במקום אובד עצות ופתאום קרא לחייליו ופקד עליהם לעבור ברחובות העיר ולהכריז כי מי שיביא לו דבר־מה, מטבע או חפץ כלשהו, שקיבל מרבי שניאור־זלמן, יקבל שכר הגון.

שעה ארוכה סבבו החיילים, אך לא נמצא שום חפץ מחפציו של אדמו"ר הזקן. עננה נראתה על פני נפוליון. בינתיים הספיקו הרבי ומלוויו להצטרף אל השיירה, והיא המשיכה בדרכה.

כאשר הייתה השיירה מגיעה לפרשת דרכים, היה אדמו"ר הזקן יורד מעגלתו ועומד שעון על מקלו רגעים אחדים, ואז מורה לנכדו, רבי נחום, שהוביל את השיירה, כיצד להמשיך.

פעם אחת הורה הרבי לנסוע בכיוון מסוים, אולם נכדו טעה והוביל את השיירה לכיוון אחר. לאחר שעברו מרחק רב שאל הרבי מתי יגיעו לכפר פלוני, ואז הבין הנכד כי תעה בדרך. אדמו"ר הזקן נאנח אנחה כבדה וציווה להמשיך הלאה. הטעות הזאת גרמה טלטולי דרך קשים ולא־צפויים, והייתה מהסיבות להחלשת בריאותו של הרבי הזקן, דבר שגרם בסופו של דבר לפטירתו.

כשעברו באחד הכפרים, במהלך חודש כסלו תקע"ג, בישר הרבי למלוויו כי החלה מפלתו של נפוליון במוסקוה, וביקש לומר 'לחיים'. לאחר מאה וארבעים יום של טלטולי דרך הגיעו הרבי ומלוויו אל הכפר האוקראיני פֶּינָה.

אך למרבה הצער חלה הרבי, ובמוצאי שבת פרשת שמות, אור לכ"ד בטבת, נסתלק והובל לקבורה בעיר האדיטש שבמחוז פולטווה. ימים אחדים בלבד הבדילו בין מפלתו הסופית של נפוליון ויציאתו מגבולות רוסיה, להסתלקותו של הרבי. הנבואה התקיימה.

בבואם לביתו הורה הרבי לחפש היטב אם נשאר דבר־מה בבית ממיטלטליו. הזדרזו האנשים לחפש בכל הבית ולא מצאו אלא נעלי־בית ישנות שלו, מערוך ומסננת. הרבי הורה לקחת את החפצים ולהעלות את הבית באש. בטרם עוזבו את העיר הסתובב הרבי ובירך את יושביה.

אך הספיקו לצאת מצידה האחד של העיר ליאדי, וכבר נשמעו מאחוריהם

מהעיר לאדי, ופתאום הודיע אדמו"ר הזקן לחיילי המשמר כי הוא מוכרח לשוב אל ביתו לצורך עניין חשוב. הוא ביקש כי ישלחו עמו שתי עגלות ועגלונים זריזים, עם שני סוסים מהירים, וגם שני חיילים שילווחו.

למרות הסכנה המרחפת יצאו עם הרבי שני חיילים ועמם עוד שניים מאנשיו, ונסעו במהירות בחזרה ללאדי.

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

נשמה מעולם ה'תוהו'

בספרי הקבלה והחסידות מזכירים פעמים רבות המושגים 'עולם התוהו', 'עולם התיקון', 'שבירת הכלים'. העולם שלנו נקרא 'עולם התיקון', ומהות עבודתנו כאן לתקן את 'שבירת הכלים' שנגרמה ב'עולם התוהו' – ואז בעצם באה הגאולה.

הבריאה המוכרת לנו, עם העולמות הרוחניים הקשורים בה, היא למעשה שלב שני של ההתהוות (זה אחד ההסברים להתחלת התורה באות ב, לאמור: הבריאה הזאת היא שלב ב). למעלה מעולמנו זה (ובכלל זה למעלה מהעולמות הרוחניים הקשורים בו) ניצב עולם אחר, שהוא הראשון בסדר ההתהוות. מובן שאין הכוונה לעולם גשמי ומוחשי. העולם שלמעלה מעולמנו הוא עולם רוחני עילאי, שונה במבנהו ובמהותו. זה עולם ה'תוהו'.

העבודה: לתקן

הגדרתו של עולם התוהו היא: 'אורות מרובים וכלים מועטים'. זה עולם שבו מאירים אורות אלוקיים עליונים ביותר, אולם אין להם כלי־קיבול הולמים. אפשר לדמות זאת לאדם החש בתוכו אמת גדולה וחזקה, אך אין בו היכולת להבינה בשכלו ולבטאה כראוי. גם עולם ה'תוהו' הוא עולם בלתי־מסודר ובלתי־יציב, אף־על־פי שמאיר בו אור אלוקי עליון ביותר.

בעולם זה אירעה 'שבירת הכלים'. הואיל והאורות היו מרובים וגבוהים ואילו הכלים היו מועטים – הם נשברו. במילים אחרות: כל סדר הדברים הנכון השתבש. נוצרו ערבוביה ואיסדר. ניצוצות אלוקיים עליונים ביותר נפלו למקומות שעל־פי הסדר הנכון לא היו צריכים להימצא בהם.

העולם שלנו נקרא עולם ה'תיקון', מכיוון שהוא אמור לתקן את השיבושים שנגרמו בעולם ה'תוהו'. כאן האורות מועטים, ומשום כך יש כאן העלם והסתרה, אך לעומת זה הכלים מרובים. אותם אורות שמאירים בעולם – יש להם כלים הולמים, והדברים מונחים ומסודרים במקומם הראוי. בעולם ה'תיקון' יש גם התכללות והתמזגות של כל המידות, וכל הצדדים יחדיו יוצרים את המבנה השלם.

הוויכוח בין משה לקב"ה

אולם בעולם ה'תוהו' יש בכל־זאת יתרון, ששם האורות גבוהים ועליונים עד מאוד. עליך ירדו שתי נשמות מעולם ה'תוהו' אל עולם ה'תיקון'. אלה נשמותיהם של חנוך ומשה (יש רמז לכך בפסוק: "ויתהלך חנוך את האלוקים" – שכבר התהלך בעולם ה'תוהו'; ועל משה נאמר: "מן המים משיתיהו" – מעולם ה'תוהו', שבו מאירה מידת החסד המשולה למים).

כך מוסבר הוויכוח בין משה לקב"ה בראשית שליחותו. משה טען: "כבד פה וכבד לשון אנכי" – אמנם שורשי בעולם שבו יש אורות, אבל אין לי כלים. השיבו הקב"ה: "מי שם פה לאדם" – מי נתן את הכוח שיהיו אורות בכלים? "הלוא אנכי ה" – הרי ממני בא כוח זה; ואם־כן, "אנכי אהיה עם פִּיךָ" – אתן לך את הכוח להלביש את האורות של 'תוהו' בכלים של 'תיקון'.

זו גם מעלתה של הגאולה האמיתית והשלמה, שבה יתמזגו שתי המעלות של עולם ה'תוהו' וה'תיקון': האורות יהיו עליונים ביותר, ובה־בשעה יתלבשו בכלים הולמים, שימנעו מצב של 'שבירת הכלים'.

דבר זה הושג בעיקר על־ידי דורות של יהודים שעסקו בלימוד התורה ובקיום המצוות בכל קצווי תבל. בעבודה זו נגאלו ניצוצות הקדושה שנפלו ב'שבירת הכלים', ובה־בעת הורחבו 'כלי־הקיבול' של העולם (בכוח התורה ומצוותיה), עד שהעולם כבר מסוגל לקבל את 'האורות העליונים' של 'עולם התוהו' בתוך הכלים דתיקון' של העולם הזה.

חמישים אלף ילדים חיים בזכותו

שאור החוק שהתיר הפסקת היריון מסיבות כלכליות. "זה היה שלושים שנה בלבד אחרי השואה, שבה איבדנו מיליון ילדים יהודים. כבן לניצולי שואה, הזדעזעתי", הוא אומר. הוא החליט להקדיש את חייו להצלת תינוקות. את מסגרת הפעולה ההולמת מצא באגודת 'אפרת', שהקים ניצול שואה.

שנת ערב במחלקה הכירורגית במרכז הרפואי 'שערי צדק' בירושלים. מנהל המחלקה, הד"ר אלי שוסהיים, הזועק אל ילד בן שמונה שנפגע בתאונת דרכים ונוזק לתפירות. בעוד הוא מכין את הציוד אמרה לו אימו של הילד: "הילד הזה נולד בזכותך". שוסהיים פקח עיניים תמהות, והאם סיפרה: "לפני תשע שנים, בתחילת ההיריון עם הילד הזה, עברתי בדיקות שכללו צילומי רנטגן. הרופאים שטיפלו בי אמרו שהצילומים עלולים לפגוע בעובר והמליצו להפסיק את ההיריון. פניתי אליך ואתה שללת את החששות, בהסתמכות על מחקרים מדעיים. החלטתי לשמוע בעצתך, והנה הילד שנולד".

כשהד"ר שוסהיים מספר על כך עיניו בורקות: "זה היה ייעוץ שארך פחות מדקה, וברוך השם הצלתי עולם ומלואו". אין זה הילד היחיד. רבבות ילדים חיים כיום בזכות פעילותה של אגודת 'אפרת', המעודדת ילודה בארץ ישראל.

מנתח בקרב

הד"ר שוסהיים (71) נולד בארגנטינה. הוא פנה ללימודי רפואה, ובשנת תשל"ד (1974) עלה לארץ ונתמנה מנתח בכיר במחלקת הכירורגיה ב'הדסה עין-כרם' ואחר-כך גם ב'שערי צדק'. השתתף במלחמת ששת הימים ומלחמת יום הכיפורים, ושימש מנתח בשטחי לחימה.

השינוי בחייו חל בשנת תשל"ו ('77), לאחר

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

נרתיקי מזוזה

שאלה: מה דינם של נרתיקי מזוזה שבלה, הניילון שעטף את הקלף או סרט הדבק שבו הודבקה המזוזה – האם הם טעונים גניזה?

תשובה: על חפצים ששימשו למצווה, וכעת אינם ראויים לשימוש, אמרו חז"ל: "תשמישי מצווה – נזרקין, תשמישי קדושה – נגנזין. ואלו הן תשמישי מצווה: סוכה, לולב, שופר, ציצית; ואלו הן תשמישי קדושה: תיקים של ספרי-תורה, תפילין ומזוזות..."

הקלף שעליו כתובים תפילין, מזוזה וספרי-תורה נחשב 'גוף הקדושה'. כשהוא בלה ונפסל, יש לגנוזו בגניזה מיוחדת – לקוברו בתוך כלי חרס וכדומה, השומר עליו לימים רבים.

נרתיקי מזוזה נחשב 'תשמישי קדושה' וטעון גניזה, מכיוון שהוא משמש לכבוד המזוזה. לכן

מלחמת ההסברה

"מחקרים שעשינו העלו כי רבים אינם קולטים שעובד, גם בחודשים הראשונים לחייו, הוא למעשה יצור חי, שיש לו מוח ולב", מסביר הד"ר שוסהיים. "זה קו ההסברה שלנו. אנחנו רוצים שקודם קבלת החלטה גורלית כל-כך יהיה לאנשים המידע הזה. לאחר הסברה מתאימה רוב ההורים אינם מסכימים להרוג את פריבטנם".

אינן ספור סיפורים מרגשים חווה הד"ר שוסהיים, אולם הוא נזכר בסיפור מיוחד: "יום אחד, כשחיפשתי דבר-מה בארכיון, מצאתי תמונה של ילד שנשלחה אלינו עשרים שנה קודם לכן, אחרי שזכה להיוולד בזכות עזרתנו. אמרתי לעצמי: מעניין לבדוק מה מעשיו היום. טלפנתי להוריו, והם סיפרו לי שהוא כיום עילוי בישיבת 'חברון', נשוי ועומד להיות אבא. רעדתי מרוב התרגשות".

ב'אפרת' מתנדבות כיום כשלושת אלפים נשים. רבות מהן עברו בעצמן את מסכת הלבטים הקשה, וכיום הן שמחות ללוות נשים באותו

גם אם הקלף שבתוכו עטוף בעטיפות נוספות, לא נגרעה קדושתו.

גם ניילון או נייר העוטף את קלף המזוזה דינו כ'תשמישי קדושה'. אולם אם עטפו את הקלף בשני כיסויים, הכיסוי החיצוני אין בו קדושה.

תשמישי מצווה (וכל-שכן תשמישי קדושה) בשעת מצוותם – אסור להשתמש בהם לדבר של חול. לכן אסור לקשור דברים בחוטי הציצית התלויים בבגד שהאדם לובש. אך ציצית, סוכה ושופר לאחר זמן קיום המצווה – מותר לזרוקם, אבל אסור לעשות זאת בדרך ביזיון.

המסמרים והדבק ששימשו למזוזה הם לכל היותר 'תשמישי מצווה' (אפשר להשליכם לערמת הגזם, אבל לא לפח האשפה).

מקורות: מגילה כ"ב, ש"ע או"ח ס"ב מ"ג וש"ע אדמו"ר הזקן שם, וסי' קנ"ג וביה"ל שם. יו"ד סי' רפ"ב ס"ו ואילך. חובת הדר פ"א ס"י, צדקה ומשפט פט"ו סכ"ה, גנזי הקודש פ"ו סכ"א, וכו'.

מציל הילדים. הד"ר אלי שוסהיים

מצב. "אין אמה שמצטערת על שאפשרה לילד שלה להיוולד", אומר הד"ר שוסהיים.

אפשר להציל

עד היום הצילה אגודת 'אפרת' כחמישים אלף תינוקות. הד"ר שוסהיים סבור כי קמפיין ההסברה שלהם הוא בין הגורמים לירידה בשיעור 13% שחלה בשיעור המתת העובריים. ועדיין עשרות אלפי עוברים אינם זוכים להיוולד. "זה כואב מאוד", הוא אומר, "ובפרט כשאתה רואה יום-יום איך אפשר במעט הסברה ובעזרה נכונה להציל כל-כך הרבה ילדים".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הצינן' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'צינן' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

חדש: סודות הגאולה

כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח

דמותו של המשיח • תהליכי הגאולה • מה יהיה בימות המשיח • תחיית המתים • ועוד

ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא

להזמנות: טל' 1-718-6041020